

– HOUDINI IN BELGIE –

Één van de meest tot de verbeelding sprekende figuren uit de goochelgeschiedenis blijft ongetwijfeld Harry Houdini. De in 1874 geboren zoon van een rabbijn, weet zich aan het begin van de 20^{ste} eeuw in geen tijd op te werken tot één van de grootste namen in de populaire vaudeville wereld. Zijn succes kent geen grenzen en tot op de dag van vandaag blijft zijn naam gekend. Maar minder geweten is dat hij ook in ons land heeft opgetreden.

Geboren te Budapest als Ehrich Weiss, verhuist hij op 4 jarige leeftijd naar Amerika waar hij met het goochelen in contact komt. Al snel raakt hij hier zo door gefascineerd dat hij zijn artiestennaam ontleent aan zijn grote voorbeeld: Robert Houdin. Het zijn de hoogdagen van de goochelkunst en goochelaars zijn overal terug te vinden. Het is dan ook eerst als Houdini zich vanaf 1899 begint te focussen op zijn ontsnappingen, dat hij langzaam bijval begint te krijgen.

DE EERSTE KEER

Als een lopend vuurtje gaat het nieuws van zijn ontsnappingen rond, waardoor Houdini zijn geluk in Engeland wil beproeven. Niet enkel daar, maar ook in Duitsland kent hij die periode zijn eerste successen. Tijdens zijn vele reizen doorkruist hij ook België. We vinden hem hier voor het eerst terug op 3 en 4 oktober in 1903 op de kermis te Oostende. Hij wordt daar in 'Le Grand Théâtre National' van M.Princelli Schentke met veel trompetgeschal aangekondigd als 'De bekende ketenverbrijzelaar, zonder concurrentie!'. Het foortheater weet de verwachtingen hoog te leggen, maar Houdini stelt niet teleur. Daags nadien staat in de krant te lezen: 'in het eerste gedeelte applausseerde men voor de beroemde Houdini, de ketenverbrijzelaar, werkelijk buitengewoon!' Maar toch is hij nog niet de hoofdact van het programma.

Uit een brief van fakir Josmah naar goochelhistoricus Louis Tummers kunnen we afleiden dat hij diezelfde periode ook nog in de Scala te Antwerpen optreedt alsmede in Brussel. Dat laatste meldt het eerste Belgische goochelmagazine 'Le Fantastique'. In de uitgave van december 1906 staat immers te lezen:

"Enkele jaren geleden is de "koning der handboeien" in Brussel geweest en heeft hier ook beroep gedaan op het hoofd der Belgische politie om hem in de boeien te slaan. Onze brave politiemannengingen gingen op zijn wens in en boeiden hem me plezier zoals ze eender welke boosdoener zouden geboeid hebben. De "Koning der handboeien" veranderde weldra in een "Koning van onvermogen" want het was hem onmogelijk alleen uit de boeien te komen. Hij had zijn meester gevonden in het land van "Manneke pis", waar men niet dommer is als elders. Hij smeekte de brave agenten de gemakelijkheid niet verder door te drijven en hem zijn vrijheid terug te geven. Vervolgens haastte hij zich er van onder te trekken naar een onbekende richting zonder een enkele vertoning in België waar de sloten der handboeien weigerden in contact te treden met passe-partouts, te hebben gegeven. Hij heeft er nooit over geboft!"

Zijn mislukte ontsnappingspoging waarover sprake staat in schril contrast met de *'Mirror Handcuff Challenge'* waarmee hij een jaar later de voorpagina haalt van the Daily Illustrated Mirror. Hard werkend aan zijn carrière staat Houdini aan de vooravond van zijn grote doorbraak. In zijn zoektocht om het gevoel van spanning en gevaar ook op het podium brengen, creëert hij tegen 1908 één van zijn meest gekende illusies; The Milk Can Escape. Waarbij hij ontsnapt uit een met water gevulde melkkan.

HET GROTE SUCCES



Zijn vernieuwende aanpak kent succes en meteen staat Houdini in alle grote zalen van Europa. Als hij in 1909 wederom Brussel aandoet is hij de grootste naam op de affiche. Toch bezoekt hij eerst de Brusselse goochelaar Em. De Verli. *Visited M.de Verli and bought a lot of oil paintings, fifteen of them, frames and all, For one hundred and sixty francs. Also bought som old-time trickx*", noteert hij in zijn dagboek. Twee dagen later, van 15 tem 20 maart, staat hij in het Brusselse Barrasford's Alhambra Theatre.

De populaire Houdini is de hoofdact van het programma. Om zijn status te bevestigen, vertoont hij eerst 2 films van zijn ontsnappingen te New York en Berlijn waarbij hij vastgebonden in handboeien en kettingen in een rivier werd gegooid. Hierna betreedt hij zelf het podium om onder luid applaus het enthousiaste publiek te laten kennismaken met zijn nieuwste huzarenstuk; de melkkan ontsnapping.

De pers is unaniem over de triomfen van Houdini en noemt hem *'uniek in zijn soort!*'. Meteen zijn alle voorstellingen uitverkocht en wordt zijn contract verlengt. Een Brusselse firma ziet zo z'n kans om een graantje van het succes mee te pikken en daagt hem uit de ontsnappen uit een *'vernagelde kist omgeven van riemen en touwen, in't bijzijn van 't publiek.'* Het Laatste Nieuws van 23 maart is duidelijk. *'Houdini trok zich met eer uit de proefneming. Na 14 minuten verliet hij de kist, wel moe en af, maar hij triomfeerde niettemin.'*

TÉLÉPHONE 9625 **BARRASFORD'S ALHAMBRA BRUXELLES**

Tous les soirs à 8 heures 1/2. — Matinées Dimanches et jours de Fêtes, à 2 heures 1/2

PROGRAMME — Mardi 16 Mars 1909

H O U D I N I

3 Cumerfords	Stowe Bros.
Les Lyls	Bros. Carpatti
Van Hoste Trio	Ajax and George
Lanos and Montes	Barrascope (Vues nouvelles)
Les Berthos	

Heeley & Meeley | Permans Bros. | Chas. Barron's

PRIX DES PLACES : Avant-scène et Loge, 30 et 20 francs; Fauteuil d'orchestre, 4 francs; Fauteuil (2^e série), 3 francs; Balcon, 2 francs; les Promenoirs, 1 franc; Galerie et Amphithéâtre, 50 centimes (place assise en location, 75 centimes).

En location : Fauteuil d'orchestre, fr. 4.50; (2^{me} série), fr. 3.50; Balcon, fr. 2.50.

13393/1—Imp. FRED. TILCHUY BRUX. Tél. 5179

Het volk krijgt er niet genoeg van en de krant bloklettert; *'Zelden is er een artiest in geslaagd zoveel volk naar de schouwburg te lokken, eenieder de hem heeft gezien wil hem terug zien'*. Om er nog een schepje bovenop te doen, gaat Houdini wederom een uitdaging aan. Ditmaal van de bewakers van het Doornikse gekkenhuis.

UITDAGING

Alhambra Theater . Brussel 26 maart, MIJNHEER HOUDINI

U hebt hem zien ontsnappen uit de dwangbuis, wij ondergetekende, bewakers van het krankzinnigengesticht, vragen u om u te laten binden in de lederen kraag die op de tafel is bevestigd waar gekken en mannen met "delirium tremens" worden op vastgemaakt. We zullen u noch kwetsen, noch wurgen, maar we zullen u hiermee wel belemmeren om te ontsnappen. Als uitdrukkelijke voorwaarden stellen we dat u zich bevrijdt VOOR DE OGEN VAN DE TOESCHOUWERS. In afwachting op uw antwoord sturen wij u onze beleefde groeten

G.F. Vanheol Maurice Wattz Abel Hennart

Bewakers in Doornik

Het publiek ziet Houdini als een echte held, overal wordt hij met open armen ontvangen. Zo ook op het koninklijk Paleis waar hij van koning Leopold II een ebbenhouten, gouden goochelstok krijgt. Toch neemt hij op 3 april afscheid van het Brusselse publiek om enkele dagen later vastgebonden in de Parijse Seine te springen en daar het publiek te veroveren.

DE LAATSTE GROET

Het zal tot december 1912 duren voordat de grootmeester weer ons land aandoet. Na zijn contract bij het Duitse circus Bush, is hij in Brussel bij Cirque – Menagerie Hagenbeck terug te vinden. Deze hadden hun houten circustent voor een paar maanden opgezet aan de Jamarlaan nabij het Brusselse zuidstation. Meteen was de tent gevuld met de plaatselijke Beau Monde die wilde zien wat de boeienkoning ditmaal voor hun in petto had. Het Laatste Nieuws spreekt over *'een voornaam nummer'*. De kans is reëel dat dit 'the Water Torture Cell' is, zijn nieuwste stunt waar hij op dat moment volop mee aan het experimenteren is.

Niet verrassend kennen de voorstelling een enorm succes. Mede door de uitdagingen die Houdini ook ditmaal aangaat. De affiches hiervan zijn overal in het Brusselse straatbeeld terug te vinden.

UITDAGING

Men zegge het voort!

Brussel, de 19^{de} december 1912

Mijnheer Houdini (Cirque-Menagerie Hagenbeck) Brussel

wilt u zich laten opsluiten, nu maandagavond de 23^{ste} van deze maand, in een houten kist, door mij gemaakt, vastgenageld en met koorden omwonden door mijn werkmannen. Zo ja, dan daag ik u uit om er uit te geraken om zodanige manier dat het publiek overtuigd is dat er van uw kant geen enkele trucage mogelijk is. Deze kist zal vanaf zaterdagmorgen in het circus tentoongesteld staan. Ik sta me het recht toe om de nagels van de bewuste kist nog eens extra te bewerken nadat u in de kist bent gekropen.

Aanvaard mijnheer, mijn beleefde groeten.

*Huize Bosquet, verpakkingskratten,
Toekomstlaan 20 te Brussel.*

Houdini slaagt in zijn ontsnapping, maar de uitdagers zijn niet overtuigd. Ze reageren daags nadien met een open brief in de krant waarin ze de boeienkoning ervan beschuldigen ontsnappingsmateriaal onder zijn kledij te hebben meegesmokkeld. Het experiment moet herhaald worden onder nieuwe voorwaarden: *'Hij moet zich volledig ontkleden en toestaan dat het publiek hem onderzoekt. Nadien dient hij sportkledij aan te trekken die wij hem zullen bezorgen. Nadien sluiten wij hem terug op in de kist en sluiten ze.'* Houdini kan niet weigeren en bespeelt zo de pers als geen ander. Later zullen deze ook nog de uitdaging van een verpleger publiceren die Houdini een dwangbuis wil ombinden.

Zijn deze uitdaging echt? Of werden ze vakkundig in scene gezet om het publiek naar de voorstellingen te lokken? Ze houden in ieder geval Houdini tot begin januari 1913 te Brussel, waarna hij terug naar Londen reist.

Het was de laatste maal dat Houdini in ons land was. Met het uitbreken van Wereld Oorlog I trekt de boeienkoning terug naar Amerika waar hij tot aan zijn dood 31 oktober 1926 de krantenkoppen blijft halen. Toch zal Harry Houdini in onze contreien over de tongen blijven rollen als de enige échte handige Harry.

© Christ en Kobe Van Herwegen

DÉFI!
Copié! *Bruxelles, le 19 décembre 1912.*
Monsieur
HOUDINI
(Cirque-Ménagerie Hagenbeck)
BRUXELLES

Accepteriez-vous de vous laisser enfermer, au cours de la soirée de lundi, 23 courant, dans une caisse en bois, fabriquée par moi, clouée et entourée de cordes par mes hommes ; si oui, je vous défie d'en sortir.

Afin que le public, puisse se rendre compte qu'il n'y a aucun truquage possible de votre côté, cette caisse sera exposée au Cirque, à partir de samedi matin.

Je me réserve le droit de renforcer les clous de la dite caisse, avant que vous y rentriez.

Recevez, Monsieur, mes salutations empressées.

MAISON BOSQUET,
Caisses d'Emballage, 20, Rue de l'Avenir, Bruxelles.

Monsieur HOUDINI a accepté ce défi et déclare faire l'essai de l'expérience qu'on exige de lui, le lundi soir, 23 décembre 1912, au Cirque-Ménagerie HAGENBECK, Boulevard Jamar, (Gare du Midi), sous la condition que la caisse ne soit pas inaccessible à l'air.

Imp. Aug. BONNENGER, rue de la Victoire, 46, Bruxelles. 74. 618Z